

JURIDISKA FAKULTETEN
vid Lunds universitet

Aylin Volgsten

Vad innebär begreppet asylrätt?

LAGF03 Rättsvetenskaplig uppsats

Kandidatuppsats på juristprogrammet
15 högskolepoäng

Handledare: Karol Nowak

Termin: VT 2019

Innehåll

SUMMARY	1
SAMMANFATTNING	2
FÖRKORTNINGAR	3
1 INLEDNING	5
1.1 Bakgrund	5
1.2 Syfte och frågeställningar	6
1.3 Avgränsning	6
1.4 Metod	7
1.5 Material	7
1.6 Perspektiv	7
1.7 Forskningsläge	7
1.8 Disposition	8
2 HISTORISK BAKGRUND	9
3 ASYLRÄTT I GÄLLANDE RÄTT	12
3.1 Asylrätt på internationell nivå	12
3.1.1 FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna	12
3.1.2 1951 års konvention om flyktingars rättsliga ställning	13
3.2 Asylrätt på regional nivå	14
3.2.1 Europa - två parallella system	14
3.2.2 Europeiska konventionen om de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna	15
3.2.3 Europeiska Unionens stadga om de grundläggande rättigheterna	15
3.2.4 Dublinförordningen	16
3.3 Asylrätt på nationell nivå	17
3.3.1 Utlänningslagen	17
3.3.2 Begränsningslagen	18
4 TILLGÅNG TILL ASYL	19
4.1 Åtgärder som förhindrar tillgång till asyl	19
4.2 Visumreglering och kontroll av resedokument	20

4.3	Genskjutning och avledande av migranter utan giltiga resedokument	22
5	ANALYS OCH SLUTSATS	24
5.1	Analys	24
5.1.1	Finns det någon direkt rätt till skydd?	24
5.1.2	Finns det någon indirekt rätt till skydd?	25
5.1.3	Vad innebär begreppet asylrätt?	27
5.1.4	Asylrätt ur ett individperspektiv	27
5.2	Slutsats	29
	KÄLL- OCH LITTERATURFÖRTECKNING	31

Summary

The terms *right to* and *right of* asylum are not synonymous but are used to describe the same kind of right in international, regional and national regulations. Though the concept of asylum is often positioned as a human right it is not actually conceived to be a right pertaining to the individual but rather to the state. As this essay will show the concept of asylum does not result in a direct or indirect right to protection, as the protective mechanism available in international law is constantly undermined by state practice to obstruct access to asylum. This leads to negative outcomes for the individual, and calls for a change to better protect the individual in international law.

Sammanfattning

Begreppet asylrätt definieras sällan trots att det används i flera rättighetsinstrument samt i nationella rättsordningar. Asylrätt positioneras ofta som en mänsklig rättighet men innebär ingen direkt rätt till skydd för individen utan anses istället vara en rättighet tillhörande staten. Som påvisas i det här arbetet finns det inte heller någon indirekt rätt till skydd, eftersom de skyddsmekanismer som finns i den internationella rätten ständigt urholkas av staters åtgärder för att hindra individers tillgång till asyl. Ur ett individperspektiv leder detta till negativa konsekvenser, och påkallar att rättsläget förändras så att individens skydd i den internationella rätten stärks.

Förkortningar

Begränsningslag	Lag (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige
Dublinförordningen	Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 604/2013 av den 26 juni 2013 om kriterier och mekanismer för att avgöra vilken medlemsstat som är ansvarig för att pröva en ansökan om internationellt skydd som en tredjelandsmedborgare eller en statslös person har lämnat in i någon medlemsstat
EKMR	Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna
EU-Statgan/Statgan	Europeiska Unionens stadga om de grundläggande rättigheterna
Flyktingkonventionen	1951 års konvention om flyktingars rättsliga ställning
UDHR	FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (eng. Universal Declaration of Human

Rights)

UtiL

Utlänningslag (2005:716)

1 Inledning

1.1 Bakgrund

Den internationella flyktingrätten bygger på dels rätten till asyl, dels principen om non-refoulement.¹

Principen om non-refoulement befästs i art. 33(1) Flyktingkonventionen och innebär ett förbud mot att återsända flyktingar till territorier där de riskerar utsättas för förföljelse.

Vad begreppet asylrätt egentligen innebär definieras sällan trots att det figurerar i internationella konventioner, regionala regelverk och nationella lagstiftningar.² Enligt svenska nationalencyklopedin är asyl ett skydd som stater erbjuder en person inom statens territorium eller jurisdiktion.³ I svenska utlänningslagen definieras asyl som ”ett uppehållstillstånd som beviljas en utlänning därför att han eller hon är flykting eller alternativt skyddsbehövande”.⁴

Asylrätt (eng. *right of asylum*) positioneras i FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna som en grundläggande mänsklig rättighet, men är inte detsamma som rätt till asyl (jfr. eng. *right to asylum*) i bemärkelsen att få asyl beviljad. Asylrätt i bemärkelsen rätt att söka och erhålla skydd har däremot inte kodifierats i något internationellt instrument.⁵

Jag kommer i det här arbetet utgå från att begreppet asylrätt generellt accepteras som att betyda rätt till skydd. Det är däremot inte alltid är tydligt vad detta rent faktiskt innebär för rättigheter, om några, för individen. Mitt

¹ Thorburn Stern (2018) s. 39.

² Goodwin-Gill och McAdam (2007) s. 355; jfr. Thorburn Stern s. 39.

³ Nationalencyklopedin, *asyl*.

⁴ Utlänningslag (2005:716) 1 kap. 3 §.

⁵ Jfr. Thorburn Stern (2018) s. 39.

arbete kommer därför fokusera på att försöka utreda vad begreppet asylrätt faktiskt innebär.

1.2 Syfte och frågeställningar

Syftet med det här arbetet är att kritiskt granska begreppet asylrätt för att utreda huruvida det i gällande rätt finns någon rätt till skydd, och utifrån ett individperspektiv diskutera om och i så fall hur rättsläget skulle kunna ändras.

Jag kommer att granska begreppet asylrätt utifrån följande frågeställningar:

- Finns det någon, direkt eller indirekt, asylrätt i bemärkelsen rätt till skydd?
- Om inte, vad innebär då begreppet asylrätt?

1.3 Avgränsning

Asylrätt kan diskuteras i förhållande till många aspekter inom den internationella rätten, men på grund av utrymmesskäl och ämnets komplexitet kommer inga fler aspekter än begreppet asylrätt och principen om non-refoulement diskuteras i det här arbetet. Arbetet är också begränsat till att beröra asylrätt och non-refoulement på internationell nivå, inom Europa på regional nivå, och i Sverige på nationell nivå. När principen om non-refoulement diskuteras i fråga om tillgång till asyl kommer fokus återigen att vara på Europa, av kontinuitets- samt utrymmesskäl. Tillgång till asyl kommer endast att diskuteras i fråga om tillgång till staters territorier. Tillgång till asyl i bemärkelsen tillgång till skydd och rättsmedel i den aktuella asylstaten kommer inte att diskuteras. Några andra aspekter som är närliggande detta arbete men som inte heller kommer diskuteras är asylrätt i förhållande till rätten att lämna sitt land, mänskliga rättigheter i förhållande till statssuveränitet och Staters agerande i fråga om tillgång till asyl i förhållandet till Wienkonventionen om traktaträtt och principen om *good faith*.

1.4 Metod

För att besvara arbetets frågeställningar kommer jag att använda mig av kritisk rättsdogmatisk metod för att först klargöra innehållet i gällande rätt utifrån de relevanta rättskällorna på internationell, regional och nationell nivå och sedan, utifrån slutsatserna jag kan dra från detta, diskutera rättsläget. Jag kommer att använda mig av en fri, ändamålsinriktad argumentation med utgångspunkt i ett individperspektiv för att argumentera för hur rättsläget skulle kunna förändras.⁶

1.5 Material

Min utgångspunkt i den rättsdogmatiska undersökningen är de relevanta rättskällorna på respektive område, samt eventuella förarbeten till dessa. Jag har utöver detta använt mig av relevant doktrin på området.

1.6 Perspektiv

Asylrätt aktualiserar två perspektiv som ofta ställs mot varandra, nämligen statens och individens. Detta kommer att framkomma genomgående i undersökningen. Jag har valt att fokusera på individens perspektiv, vilket kommer att framgå i min analys och diskussion.

1.7 Forskningsläge

Det finns mycket och omfattande forskning om asylrätt och flyktingrätt, vilka är de huvudsakliga ämnena i föreliggande arbete. Här har jag haft stor hjälp av både Guy S. Goodwin-Gill och Jane McAdams samt Cathryn Costellos böcker i ämnet. Båda dessa verk samt övrig litteratur jag använt mig av fokuserar framförallt på flyktingars rättsliga ställning och hur olika, internationella liksom regionala, regelverk behandlar detta. Till skillnad från dem är mitt fokus endast begreppet i sig, och jag använder asylrättens

⁶Jfr. metodupplägget i Kleineman (2013), s. 26–27, 39.

förekomst i olika rättsordningar och rättighetsinstrument som ett verktyg för att försöka utreda vad begreppet innebär.

1.8 Disposition

Arbetet är uppdelat i tre huvudsakliga avsnitt; en historisk bakgrund, en genomgång av rättsläget på internationell, regional och nationell nivå, och sist en redogörelse för staters agerande avseende tillgång till asyl. I den efterföljande analysen diskuteras dessa avsnitt löpande för att sedan kunna besvara frågeställningen i slutsatsen.

2 Historisk bakgrund

Stater har sedan antiken beviljat människor på flykt skydd inom sina territorier. En vedertagen uppfattning bland de tidiga teoretikerna inom den moderna folkrätten var att möjligheten att söka asyl i ett annat land var en viktig del i att garantera individuell frihet. Hugo Grotius och Samuel Pufendorf hade olika förhållningssätt till asylrätten. Grotius menade att asylrätt var en mänsklig rättighet, som berättigade personer som flytt förföljelse att få skydd i andra länder under vissa omständigheter medan Pufendorf menade att asyl var en humanitär åtgärd som stater gärna fick, men inte var tvungna att vidta.⁷

Under 1800- och tidigt 1900-tal kunde människor som tvingats lämna sina hemländer på grund av förföljelse, fattigdom eller landsfördrivning emigrera till andra länder i syfte att söka bättre levnadsförhållanden utan några större migrationsrättsliga hinder.⁸ I början på 1900-talet definierades flyktingar i den internationella rätten som personer som tvingats lämna sina hemländer och därför stod utan diplomatiskt skydd från ursprungsstaten. Det var personens eget ansvar att ta sig till en stat som accepterade dennes närvaro, och på sikt kunde man hoppas på att få juridiska rättigheter såsom eventuellt medborgarskap i den nya hemviststaten.⁹

Mellan 1917–1926 tvingades ca. 2 miljoner människor fly från sina hemländer efter första världskriget. Samtidigt utvecklade många europeiska stater lagstiftning i syfte att tillförsäkra de egna medborgarna sociala och ekonomiska rättigheter. För att kunna göra detta effektivt lades mer vikt än tidigare vid definitionen av och skillnaden mellan den egna medborgaren och utlänningen, och pass- och visumkontroller förstärktes vid gränserna.¹⁰

⁷ Einarsen (2011), s. 41.

⁸ Skran (2011), s. 6.

⁹ Kjaerum (1999), s. 279.

¹⁰ Hathaway (2005), s. 83.

Rätt till inresa, uppehälle, socialt skydd m.m. för utlänningar inom en annan stats territorium baserades vid den här tiden på bilaterala traktater. Dessa traktater krävde som utgångspunkt ömsesidighet. Fanns ingen sådan traktat eller en tradition av reciprocitet mellan staterna, fanns generellt ingen rätt till inresa eller uppehälle. Eftersom flyktingar ofta sakade giltiga identifikations- och resedokument för att påvisa medborgarskap och därmed styrka att de kunde ta del av en sådan traktat eller tradition, nekades de inresa och, om de ändå tagit sig in på territoriet, sociala förmåner. Flyktingar som fråntagits sitt medborgarskap föll utanför regleringen även om sådana traktater fanns. Personer som tagit sig in i en annan stat utan giltiga identitets- eller resedokument kunde på grund av avsaknaden av dessa inte heller resa vidare för att söka skydd någon annan stans.¹¹

Flyktingrätten utvecklades under 1920-talet för att ge rättslig status och personlig säkerhet för de människor som flytt sina hemländer men inte kunnat etablera sig i nya länder på grund av de migrationsrättsliga hinder som införts efter första världskriget.¹²

Det låg i staters egenintresse att ge rättslig status åt flyktingar som grupp eftersom de annars inte kunde hantera det stora antal människor som inte passade in i det dåvarande systemet baserat på reciprocitet. Dessa personer befann sig inom staters territorium illegalt och genom att flyktingar fick rättslig status inom den internationella rätten kunde stater göra behovsbaserade undantag från regler om identitets- och visumkontroller vid gränserna och regler som endast medgav vissa socioekonomiska rättigheter till staters egna medborgare. På så sätt kunde stater bibehålla det protektionistiska systemet och legitimiteten i detta. Den allmänna uppfattningen bland de europeiska staterna var att flyktingsituationen var övergående och skulle lösa sig själv med tiden, antingen genom att flyktingarna tillerkändes medborgarskap i sina nya hemviststater, eller

¹¹ Hathaway (2005), s. 84.

¹² Skran (2011), 6.

genom att de kunde återvända till sina ursprungsstater när situationerna i dessa stabiliserats.¹³

Mellan 1920 och slutet på andra världskriget hanterade det internationella samfundet flyktingfrågor på ad hoc-basis. Genom Nationernas Förbund utarbetades regelverk som gällde vissa specifika grupper av flyktingar, exempelvis ryssar, armenier och senare även flyktingar från nazityskland.¹⁴ Efter andra världskriget fokuserade det internationella samfundet på att försöka få så många europeiska flyktingar som möjligt att återvända till sina ursprungsstater, och när detta inte var möjligt på att ordna ny bosättning åt dessa utomlands. Med hjälp International Refugee Organisation (IRO) bosatte sig över en miljon europeiska flyktingar utanför Europa. IRO var ett tillfälligt FN-organ som var bestämt att upphöra i juni 1950, men då det blev tydligt att samtliga flyktingar från andra världskriget inte skulle kunna återvända eller söka ny bosättning innan IRO:s mandattid gick ut, samtidigt som man behövde hantera överhängande nya flyktingströmmar från det kommunistiska östblocket, påbörjades arbetet med både FN:s Flyktingkommissariat och 1951 års konvention om flyktingars rättsliga ställning (Flyktingkonventionen).¹⁵ Rätten att söka och åtnjuta asyl från förföljelse kodifierades år 1948 i art. 14 FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna.¹⁶

¹³ Hathaway (2005), s. 85-86.

¹⁴ Kjaerum (1999), s. 280.

¹⁵ Hathaway (2005), s. 91.

¹⁶ Kjaerum (1999), s. 280.

3 Asylrätt i gällande rätt

3.1 Asylrätt på internationell nivå

3.1.1 FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna

Det finns inom den internationella rätten tre sorters rättskällor; traktater, internationell sedvanerätt och allmänna rättsprinciper.¹⁷ Varken UDHR som helhet eller art. 14 i sig är bindande i den internationella rätten.

Deklarationen är inte en traktat, och det finns inte tillräcklig konsekvens i staters konstitutionella traditioner eller agerande och *opinio juris* för att UDHR eller art. 14 ska kunna ses som allmänna rättsprinciper eller internationell sedvanerätt.¹⁸

Enligt art. 14(1) UDHR har var och en rätt att i andra länder söka och åtnjuta asyl från förföljelse. Kommissionen för mänskliga rättigheter föreslog först att lydelsen skulle vara att *söka och beviljas* (eng. *be granted*) asyl. Storbritannien föreslog att detta skulle ändras till att *söka och åtnjuta* (eng. *enjoy*). Frankrike ville däremot lägga till en skyldighet för den berörda asylstaten tillsammans med FN att garantera asyl, med motiveringen att det inte fanns någon poäng i att befästa en rättighet utan att samtidigt befästa vems skyldighet det var att upprätthålla den.¹⁹ Frankrikes talesperson menade att till skillnad från de övriga rättigheterna som diskuterades i deklARATIONEN som var av nationell karaktär i den mening att det var varje enskild stats ansvar att försäkra dem för sina medborgare, så var asylrätt av internationell karaktär och det var därför viktig att klargöra vems ansvar det var att upprätthålla den. Storbritanniens talesperson ansåg att kommissionens förslag (att söka och beviljas asyl) skulle komma att ge

¹⁷ Jfr. Internationella domstolens stadga, art. 38(1).

¹⁸ Jfr. Noll (2000), s. 359–362.

¹⁹ UN doc. A/C.3/285/Rev.1, 16 oktober 1948.

personer rätt till inresa i ett land, och att ingen kunde kräva inresa i en annan stat om inte detta stöddes av en traktat. Storbritannien definierade asylrätt som statens rättighet att erbjuda skydd och vägra utlämning av en person som beviljats sådant skydd, och att detta uttrycktes i den föreslagna ändringen till *att åtnjuta*. Storbritanniens förslag fick stöd av flera stater, som ansåg att det låg inom principen om statssuveränitet att bevilja eller neka en person inresa i en stat och att artikeln inte borde innehålla någon skyldighet att bevilja asyl. Endast ett fåtal stater, däribland Libanon och Pakistan, var villiga att acceptera kommissionens förslag och ansåg att det var bra att inkludera en garanti att beviljas asyl.²⁰ Storbritanniens förslag röstades igenom och lydelsen ändrades till rätt att söka och åtnjuta asyl. Frankrikes talesperson vidhöll, trots att Frankrike slutligen röstat för ändringen, att det var ett misstag att endast befästa individens rätt att söka asyl utan att samtidigt ålägg stater en skyldighet att bevilja asyl.²¹

Kjaerum konstaterar att asylrätten i och med den ändrade lydelsen befästes som en rättighet för den enskilda staten, ytterst grundad i principen om statssuveränitet.²² Goodwin-Gill och McAdam konstaterar att som sådan är också den motsvarande skyldigheten att en suverän stats beslut om beviljad asyl respekteras av andra suveräna stater.²³

3.1.2 1951 års konvention om flyktingars rättsliga ställning

FN:s Flyktingkonvention från 1951 innehåller ingen bestämmelse om asylrätt, utan definierar istället begreppet flykting och fastställer vissa minimistandarder som konventionsparterna ska garantera de som faller inom flyktingdefinitionen. Konventionen antar att stater självmant erbjuder skydd till dessa personer.²⁴

²⁰ UN doc. A/C.3/322, 3 november 1948, s. 327–340.

²¹ UN doc. A/C.3/SR.122, 4 november 1948, s. 344.

²² Kjaerum (1999), s. 283.

²³ Goodwin-Gill och McAdam (2007), s. 359.

²⁴ Kjaerum (1999), s. 284.

Art. 33(1) slår fast principen om non-refoulement, som innebär ett förbud för stater att återsända en flykting till ett territorium där hans liv hotas på grund av hans ras, religion, nationalitet, tillhörighet till en viss samhällsgrupp, eller hans politiska åskådning.

Principen om non-refoulement är en del av internationell sedvanerätt och således bindande för samtliga stater, oavsett om de är part till Flyktingkonventionen eller inte.²⁵ Principen syftar till att garantera att flyktingar hålls utom räckhåll från förföljelse så länge rädslan för densamma är välgrundad. Principen kräver att flyktingar får stanna kvar inom ett territorium, alternativt återsändas till ett territorium, där de är skyddade från förföljelse och från att återsändas till ett territorium där de riskerar förföljelse. Stater har en skyldighet att avstå från åtgärder som resulterar i detta.²⁶

3.2 Asylrätt på regional nivå

3.2.1 Europa - två parallella system

I Europa finns två överstatliga institutioner med regleringar som berör asyl- och flyktingrätt: Europarådet och EU. Europarådet har utformat den Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och grundläggande friheterna (EKMR), över vilken Europadomstolen har jurisdiktion, och EU har omfattande asylreglering i både sin primär- och sekundärrätt. Stater som både är part till EKMR och medlemmar i EU omfattas således av två parallella överstatliga regelverk som ofta överlappar varandra.²⁷

²⁵ Kjaerum (1999), s. 285.

²⁶ Kälin, Caroni, Heim (2011) s. 1335.

²⁷ Klug (2011), s. 120.

3.2.2 Europeiska konventionen om de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna

EKMR innehåller inte någon bestämmelse om asylrätt. Den innehåller inte uttryckligen någon princip om non-refoulement, men Europadomstolen har tolkat art. 3 EKMR, som föreskriver ett förbud mot tortyr och omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning, så att artikeln omfattar ett förbud mot att återsända personer till territorier där de riskerar utsättas för behandling i strid mot art. 3.²⁸ Syftet med att skydda personer från att återsändas till territorier där de riskerar utsättas för tortyr är inte att garantera personen asyl i staten hen befinner sig i, utan endast att försäkra att hen får stanna tills dess hen kan återsändas antingen till ett land där hen inte är utsatt för en sådan risk, eller beviljas asyl eller annat uppehållstillstånd i den aktuella staten.²⁹ Europadomstolen har i praxis upprepade gånger konstaterat att stater, inom ramen för internationell rätt, har rätt att själva kontrollera vilka personer som får rätt till inresa och uppehälle i deras territorium.³⁰

3.2.3 Europeiska Unionens stadga om de grundläggande rättigheterna

EU-Statgan skapar inga nya befogenheter eller rättigheter utan förtydligar enligt art. 51(2) endast vilka rättighetsnormer som existerar inom EU-rätten. I art. 18 Statgan finns en rätt till asyl (eng. *right to asylum*), som ska garanteras med hänsyn till Flyktingkonventionen och Fördraget om Europeiska Unionen och fördraget om Europeiska Unionens Funktionsätt. Goodwin-Gill och McAdam påpekar att art. 18 vid första anblick synes ge

²⁸ Klug (2011), s. 120.

²⁹ Cherubini (2015), s. 102–103.

³⁰ Klug (2011), s. 123.

en mer konkret rätt *till* asyl, men art. 18 syftar endast till en rätt att *ansöka* om asyl. Art. 18 härstammar ytterst från asylrätten i art. 14 UDHR.³¹

I art. 19(2) förbjuds utvisning, avvisning och utlämning till en stat där personen i fråga riskerar bli föremål för dödsstraff, tortyr eller annan omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning.

3.2.4 Dublinförordningen

Dublinförordningen syftar enligt art. 1 till att skapa ett system för att fördela asylansökningar mellan de anslutna staterna (EU-medlemsstaterna m.fl.) och därmed avgöra vilken stat som ska behandla ansökan. Detta avgörs genom olika kriterier som ställs upp i art. 8–15 Dublinförordningen. I praktiken är det oftast staten där den asylsökande först lämnat in sin ansökan som blir den ansvariga staten. Enligt art 3(2) blir staten där ansökan lämnades in ansvarig om ingen annan ansvarig kan fastställas enligt förordningen. Enligt art. 17(1) Dublinförordningen får stater självmant välja att handlägga en asylansökan även om ansvaret enligt förordningen tillkommer en annan stat.³²

EU-rätten kräver ofta ömsesidigt erkännande av negativa beslut gällande inresa och uppehålle i en medlemsstat, men sällan ömsesidigt erkännande av positiva beslut om detsamma. Detta gäller även asylrätten och beslut inom ramen för Dublinförordningen. Ett avslag på asylansökan ska därför generellt accepteras i samtliga medlemsländer. Ett beslut om erkännande av flyktingstatus och beviljande av skydd i en medlemsstat gäller däremot endast inom den aktuella staten, och det går inte att kräva statuserkännande av resterande medlemsländer.³³ En medlemsstats beslut om att den sökande är att anse som illegalt närvarande får resultatet att hen ska anses illegal i hela EU. Costello påpekar att det på grund av detta alltså finns anledning för

³¹ Goodwin-Gill och McAdam (2007), s. 368.

³² Costello (2016), s. 255–256.

³³ Costello (2016), s. 34–35.

den asylsökande att välja vilken stat hen gör sin ansökan i, och att dölja sin närvaro i andra medlemsstater till dess hen nått den önskade asylstaten.³⁴

Dublinförordningen antar att skyddet för den sökande, processen för asylansökan och resultatet utav den görs på liknande sätt i samtliga medlemsländer. EU-domstolen har uttryckt att EU-reglering gällande asylrätt och asylprocess har accepterats och harmoniserats på EU-nivå, men trots detta skiljer det sig ofta i praktiken mycket mellan olika medlemsländers hantering av asylansökan och den sökande.³⁵

3.3 Asylrätt på nationell nivå

3.3.1 Utlänningslagen

I svensk nationell rätt regleras asyl i utlänningslagen (2005:716) (UtlL).

Enligt 1 kap. 3 § UtlL definieras *asyl* som ett uppehållstillstånd som beviljas en utlänning därför att hen är flykting eller alternativt skyddsbehövande.

Vem som är flykting definieras i 4 kap. 1 § UtlL. Alternativt skyddsbehövande definieras i 4 kap. 2 § och övrig skyddsbehövande i 4 kap. 2a §.

Enligt 5 kap. 1 § UtlL har flyktingar, alternativt skyddsbehövande och övriga skyddsbehövande som befinner sig i Sverige rätt till uppehållstillstånd i Sverige. Enligt tredje stycket samma paragraf ska uppehållstillståndet vara permanent eller gälla i minst 3 år.

För inresa till Sverige krävs visering och giltigt pass, jfr. 2 kap. 1 och 3 §§ UtlL. En visumansökan beviljas eller avslås beroende på huruvida den sökande har för avsikt att endast besöka Sverige eller har för avsikt att stanna permanent. En sökande som uttrycker att hen vill söka asyl, eller som antas vilja söka asyl i Sverige, beviljas generellt inte visum. Det krävs dock

³⁴ Costello (2016), s. 257–258.

³⁵ Costello (2016), s. 257–258.

inte giltigt pass för att kunna göra en asylansökan i Sverige, eftersom detta anses vara ett orimligt hinder för att kunna söka asyl.³⁶

3.3.2 Begränsningslagen

Lag (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige (begränsningslagen) inskränker dock denna rätt till uppehållstillstånd. 5 kap. 1 § 4 st. UtL hänvisar till 4 och 5 §§ begränsningslagen, enligt vilka uppehållstillstånd inte ska beviljas personer i kategorin övriga skyddsbehövande och uppehållstillstånd som beviljas personer i kategorierna flykting och alternativt skyddsbehövande ska som huvudregel vara tidsbegränsade. Enligt 1 kap. 1a § UtL ska bestämmelser i begränsningslagen som avviker från utlänningslagen tillämpas före utlänningslagen. Syftet med begränsningslagen är att minska antalet asylsökande i Sverige och få fler asylsökande att söka asyl i andra EU-medlemsländer genom att anpassa det svenska regelverket till de miniminivåer som sätts av EU-rätten och internationella konventioner.³⁷ Begränsningslagen gäller mellan 20 juli 2016 och 19 juli 2019.

³⁶ Thorburn Stern (2018), s. 26–27.

³⁷ Prop. 2015/16:174, s. 21–22.

4 Tillgång till asyl

4.1 Åtgärder som förhindrar tillgång till asyl

Stater har relativt stor handlingsfrihet när det gäller att konstruera system och vidta åtgärder som förhindrar eller försvårar individers möjlighet att söka asyl. Frågan om tillgång till territorier där personer i behov av internationellt skydd kan söka asyl regleras inte uttryckligen i den internationella rätten. Stater får då förhålla sig till ramarna som sätts av andra instrument för internationell rätt och mänskliga rättigheter, exempelvis Flyktingkonventionen. Åtgärder som resulterar i att personer nekas tillgång till staters territorium används ofta för att försöka undvika situationer där stater annars hade varit tvungna att iaktta tvingande internationell rätt, exempelvis principen om non-refoulement.³⁸ Principen förutsätter att det finns någon form av kontakt mellan individen och staten i fråga.³⁹ Stater kränker exempelvis principen om non-refoulement om de hindrar en person, som skulle omfattas av Flyktingkonventionens tillämpningsområde, som är på väg till statens territorium för att söka asyl och sedan återför hen till ett territorium där hen riskerar utsättas för förföljelse. Principen kränks däremot inte när stater nekar en visumansökan och därmed hindrar en person, som skulle omfattas av Flyktingkonventionens tillämpningsområde, från att lämna hemlandet för att söka asyl eftersom stater då inte återför personen till territoriet.⁴⁰

Två typer av åtgärder för att förhindra tillgång till asyl, genom att förhindra tillgång till staters territorier, ska behandlas nedan. Aktivt genskjutande (eng. interception) och avledande (eng. deflection) av illegala migranter, samt visumregleringar kombinerat med kontroll av resedokument (eng. pre-

³⁸ Goodwin-Gill och McAdam (2007), s. 370.

³⁹ Costello (2016), s. 231.

⁴⁰ Goodwin-Gill och McAdam (2007), s. 370.

entry clearance) och sanktioner för transportföretag (eng. carrier sanctions) som tillåter resa utan giltiga dokument är båda åtgärder som resulterar i att personer nekas tillgång till staters territorium, och därmed möjligheten att söka asyl där.⁴¹

4.2 Visumreglering och kontroll av resedokument

Visumreglering är vanlig beståndsdel i nationell migrationsrätt och så länge den förhåller sig till relevant internationell (och regional) rätt är den inte problematisk. På asylrättens område innebär detta att visumregleringar inte får neka skydd till de som enligt internationell rätt är berättigade sådant. Finns det alternativa skyddsmedel, exempelvis möjlighet till internflykt eller tillgång till s.k. säkra zoner,⁴² som uppfyller de krav som ställs inom internationell rätt kränker inte nödvändigtvis visumkrav den internationella rätten.⁴³

Visumkrav var till en början ineffektiva när de introducerades i Europa, eftersom transportföretagen inte kontrollerade pass- och resedokument innan resan påbörjades. Passkontroller ansågs vara en uppgift för gränspolis i varje enskild stat snarare än flygplatspersonalens uppgift. Stater införde då lagstiftning för att ålägga sanktioner mot transportföretag som tillät personer utan giltiga pass- och resedokument färdas med dem. Resultatet blev att de allra flesta flyg- och andra transportföretag idag kontrollerar resenärernas dokumentation innan resan påbörjas, och nekar personer utan giltig dokumentation från att resa med dem.⁴⁴

Kjaerum ställer upp sex kriterier som en person som riskerar förföljelse i sitt hemland måste uppfylla för att få visum till ett land där hen kan söka asyl. Först måste hen ha ett giltigt pass eller kunna få ett sådant utfärdat av

⁴¹ Goodwin-Gill och McAdam (2007), s. 374.

⁴² Enligt Human Rights Watch områden som genom avtal mellan konfliktparterna eller på beslut av FN:s säkerhetsråd är undantagna militära aktioner.

⁴³ Goodwin-Gill och McAdam, s. 374.

⁴⁴ Kjaerum (1999), s. 288–289.

myndigheterna i sitt hemland. Sedan måste det avsedda asyllandet ha diplomatisk representation i person i hemlandet, så att visumansökan kan göras där. Personen måste kunna besöka den diplomatiska beskickningen utan att utsätta sig för fara, och sedan ha möjlighet att vänta på att asyllandets myndigheter handlägger ansökan. Asyllandet i fråga måste vara villigt att både bevilja visum på grund av asylskäl och att acceptera att personen, i och med att hen fortfarande är bosatt i sitt hemland, inte räknas som flykting i Flyktingkonventionens mening.⁴⁵ Goodwin-Gill och McAdam konstaterar att det i praktiken ofta är för farligt, på grund av den aktuella förföljelsen, att försöka erhålla ett giltigt pass från myndigheterna i hemlandet. Det kan också vara så att statsapparaten i hemlandet har havererat och att det inte finns några diplomatiska beskickningar kvar i landet. Flykt sker ofta plötsligt och det finns sällan tid att erhålla giltiga dokument. Utöver detta ges sällan visum för asylskäl, och vanliga turistvisum nekas generellt när personen i fråga kan antas vilja söka asyl i destinationsstaten.⁴⁶

Kjaerum menar vidare att en konsekvens av att personer som är utsatta för eller riskerar utsättas för förföljelse inte beviljas visum är att de inte kan lämna hemlandet över huvud taget. Det kan av geopolitiska skäl vara svårt för närliggande stater att ta emot ett stort antal människor från konfliktstaten, och dessa stater tillämpar ofta hårdare gränskontroller för att neka personer som inte har visum till tredje land inresa. Inresa beviljas kanske bara av transitskäl och under förutsättning att människor söker sig vidare till andra länder för att söka asyl. Nekas dessa personer visum i de möjliga asylländerna blir konsekvensen att de fastnar i transitländer eller sina hemländer. Möjligheten att söka asyl i andra länder kan i längden avgöra vad förföljelsen i hemlandet utmynnar i. En möjlig konsekvens, menar Kjaerum, är att det skapas flyktingströmmar i världen, och en annan att förföljelsen utmynnar i folkmord i hemlandet. Folkmord kan på så sätt beskrivas som en extrem typ av förföljelse, som inte skapar några flyktingar. Europeiska judar nekades under 1930-talet inresa i flera stater och kunde

⁴⁵ Kjaerum (1999), s. 289.

⁴⁶ Goodwin-Gill och McAdam (2007), s. 375.

därför sällan söka asyl i andra länder. De grymheter som judeförföljelsen i nazityskland senare utmynnade i kan enligt Kjaerum ses som ett exempel på en situation som uppstår när det är omöjligt att lämna hemlandet för att söka asyl.⁴⁷

Goodwin-Gill och McAdam konstaterar att när möjligheterna att lämna hemlandet beror på erhållandet av visum, och dessa visum generellt nekas asylsökande, finns det inte längre några lagliga vägar att söka asyl på. Personer som är utsatta för eller riskerar utsättas för förföljelse tvingas då antingen söka visum på falska premisser eller använda olagliga migrationsvägar, till exempel vända sig till människosmugglare, för att nå stater där de kan söka asyl.⁴⁸

4.3 Genskjutning och avledande av migranter utan giltiga resedokument

Genskjutning och avledande är åtgärder som stater vidtar utanför sina territoriella gränser i syfte att förhindra att personer som saknar inresetillstånd och giltiga resedokument tar sig till statens territorium. Genskjutning och avledande åtgärder kan företas på landområden, i havsområden och i luftrum.⁴⁹

I västvärlden har dessa åtgärder blivit en vanlig del av migrationskontroll och åtgärderna saknar ofta metoder för att urskilja personer i behov av internationellt skydd från andra migranter. Åtgärderna har delvis tillkommit för att motarbeta människosmuggling och trafficking, men stater har också utnyttjat att det i den internationella rätten saknas någon konkret förpliktelse att bevilja asyl till att använda dessa åtgärder för att avskräcka asylsökande från att lämna sina hemländer samt avleda de som redan rest från att nå fram till staternas territorier för att söka asyl där.⁵⁰ EU samarbetar med både

⁴⁷ Kjaerum (1999), s. 290, 280.

⁴⁸ Goodwin-Gill och McAdam (2007), s. 374–375.

⁴⁹ Goodwin-Gill och McAdam (2007), s. 371–372.

⁵⁰ Goodwin-Gill och McAdam (2007), s. 372–373.

transit- och ursprungsländer genom den Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån Frontex för att genskjuta och avleda personer som reser utan giltiga dokument. Frontex patrullerar ofta i internationella vatten liksom i tredje lands territorialhav. På så sätt kontrollerar EU och dess medlemsstater sina gränser långt utanför medlemsstaternas territorier.⁵¹

Aktiva genskjutningsåtgärder samt avledande åtgärder måste förhålla sig till relevant internationell rätt, på asylrättens område aktualiseras särskilt principen om non-refoulement. Principen innebär att åtgärder som även indirekt resulterar i att en person återsänds till ett territorium där hen riskerar förföljelse är förbjudna.⁵²

⁵¹ Costello (2016), s. 234–235.

⁵² Goodwin-Gill och McAdam (2007), s. 373.

5 Analys och slutsats

5.1 Analys

5.1.1 Finns det någon direkt rätt till skydd?

Asylrätt i bemärkelsen rätt till skydd är inte reglerat på internationell nivå. Som Noll konstaterar kan varken UDHR som helhet eller art. 14 i sig anses juridiskt bindande. Även om detta skulle ändras med tiden så innehåller art. 14 ingen rätt till skydd. Varken lydelsen eller en ändamålsinriktad tolkning av artikeln borde kunna ge upphov till någon slags rättighet som individen kan utkräva gentemot staten, baserat på resonemanget som fördes av bl.a. Storbritannien i deklarationens utformning och som fick stort gehör från andra stater. Precis som Kjaerum konstaterar så befästes asylrätten i art. 14 som en rätt tillhörande den enskilda staten inom ramen för statssuveräniteten.

Asylrätt är inte heller reglerat i EKMR, däremot i art. 18 EU-Statgan som befäster en rätt till asyl. Innehållet i art. 18 är som konstaterat inte mer vidsträckt än art. 14 UDHR, om än juridiskt bindande för EU:s medlemsstater, och ger endast rätt att göra en ansökan om asyl. Någon rätt att erhålla skydd finns inte heller på regional nivå.

I svensk rätt finns en rätt till uppehållstillstånd för de som befinner sig inom svenskt territorium och uppfyller utlänningslagens definition av flykting, alternativt eller övrigt skyddsbehövande. Detta antyder att det finns en individuell rätt till skydd på nationell nivå, men samtidigt talar begränsningslagens införande och motivering emot detta. I propositionen anförs att man vill anpassa det svenska regelverket till EU-rättsliga och internationella miniminivåer. I enlighet med resonemanget ovan är sådana miniminivåer som mest att det finns en rätt att söka och åtnjuta asyl. Begränsningslagen är dock en tillfällig lag och huruvida detta syfte kommer

uppfyllas på något permanent sätt i efterkommande lagstiftning återstår att se. För närvarande kan konstateras att det baserat på detta finns en, om än begränsad, möjlig rätt till skydd i Sverige.

5.1.2 Finns det någon indirekt rätt till skydd?

Ovan har konstaterats att det inte finns någon direkt rätt till skydd i den internationella rätten. Till skillnad från UDHR är Flyktingkonventionen, som befäster flyktingars rättsliga ställning inom den internationella rätten samt vissa rättigheter som tillkommer denna grupp, bindande för konventionsparterna. Konventionen befäster bl.a. principen om non-refoulement som även utgör internationell sedvanerätt. Principen befästs också på regional nivå i art. 19(2) EU-Statgan. Kan då principen om non-refoulement tillsammans med regionala eller nationella bestämmelser på något sätt skapa indirekt rätt till skydd?

Eftersom principen om non-refoulement förutsätter kontakt mellan den potentielle asylsökande och den potentiella asylstaten blir det aktuellt att här undersöka åtgärder som förhindrar tillgång till asyl. Som påpekats i undersökningen ovan så kränks inte principen när stater nekar visumansökningar på grund av att den sökande antas vilja söka asyl vid ankomst till staten, vilket framstår som det allmänna förhållningssättet både i Sverige och internationellt. Att det ligger inom varje enskild stats suveräna befogenheter att bevilja inresa och uppehålle i statens territorium är tydligt både i diskussionerna som fördes vid arbetet med UDHR samt vad Europadomstolen uttryckt i praxis. Visumregleringar ska inte neka någon det skydd hen är berättigad enligt internationell rätt, men som påvisats är detta antingen en rätt att *ansöka* om asyl eller en rätt att inte återsändas till ett område där hen riskerar förföljelse. Att visumregleringar i praktiken förhindrar människor från att lämna ursprungs- eller transitländer verkar inte räknas som ett nekande av sådant skydd.

Tillsammans med aktiv genskjutning av personer som ändå har lämnat sina ursprungsstater, en åtgärd som rättfärdigas med att stater motarbetar människosmuggling och trafficking, så kan stater utnyttja att individen i den internationella rätten saknar rätt till skydd. Trots att principen om non-refoulement kräver att stater avhåller sig från åtgärder som även indirekt leder till att personer återsänds till förföljelse så används dessa åtgärder flitigt av stater. Att i det enskilda fallet riskera ansvar för att ha kränkt principen om non-refoulement verkar inte väga lika tungt som att undvika att människor når fram till staters territorier för att söka asyl. Detta agerande verkar allmänt accepterat inom det internationella samfundet, trots en uppenbar risk att kränka principen om non-refoulement, vilket kan illustreras med att EU som institution arbetar genom Frontex för att genskjuta och avleda personer även utanför EU:s gränser.

Kjaerum ställde upp sex kriterier som måste uppfyllas av en person som vill söka visum för att söka asyl, och som Goodwin-Gill och McAdams konstaterande genast visade, så verkar detta i praktiken omöjligt att uppfylla. De som ändå tar sig vidare, till Europa eller Sverige exempelvis, måste således färdas utan giltiga resedokument och riskera genskjutning. Som vi sett ställer varken EU-rätten eller EKMR upp någon direkt rätt till skydd, men i Sverige verkade ändå en begränsad sådan rätt finnas. Det ska då påpekas att det krävs visum och pass för att resa till Sverige också, även om man inte behöver detta för att göra själva asylansökan, och att denna rätt till uppehållstillstånd endast tillfaller de som befinner sig på svenskt territorium. Sverige beviljar heller inte visum för att söka asyl och passar således in i systemet som beskrivs ovan, vilket betyder att denna rätt, som redan är begränsad, även blir svårtillgänglig.

EU:s system med ömsesidigt erkännande av negativa beslut i asylärenden talar ytterligare emot att det skulle finnas en indirekt rätt till skydd; en rättighet borde rimligtvis erkännas inom hela den aktuella rättsordningen och inte vara beroende av inom vilket territorium eller jurisdiktion personen befinner sig.

Sammantaget verkar det ytterst tveksamt om man kan påstå att det finns en indirekt rätt till skydd. Det går möjligtvis att argumentera för att ett sådant skydd finns på pappret - rätt att söka och åtnjuta asyl är ändå en viktig rättighet befast i UDHR och juridiskt bindande inom EU, och tillsammans med principen om non-refoulement som är både internationell sedvanerätt och befast i EU-rätten skulle en sådan indirekt rätt till skydd kunna upprätthållas om än på svag juridisk grund. Stater agerar däremot tvärtemot detta och arbetar för att undvika principen om non-refoulement och behandlar inte heller en beviljad asylansökan som en befestelse av en rättighet. Det verkar således inte finnas någon indirekt rätt till skydd, även om det på pappret finns möjligheter för att utveckla en sådan.

5.1.3 Vad innebär begreppet asylrätt?

Det tudelade förhållningssättet till asylrätten som å ena sidan mänsklig rättighet, å andra sidan frivillig humanitär åtgärd återspeglas fortfarande i begreppet asylrätt idag. Å ena sidan befast i rättighetsdokument, UDHR och EU-Statgan, å andra sidan befast endast som en rätt att söka asyl och erhålla asyl på statens nåder. Asylrätt som humanitär åtgärd verkar vara det vedertagna på både internationell och regional nivå. Detta uttrycktes i arbetet med art. 14 UDHR, det uttrycks i art. 18 EU-Statgan som delar samma innehåll, i staters åtgärder som förhindrar tillgång till deras territorier och möjligheten att söka skydd där, i EU-systemet med ömsesidigt erkännande av endast negativa beslut i asylärenden, och i svensk rätt kan detta urskiljas i begränsningslagens syfte. Asylrätt verkar således vara statens rätt att bevilja människor skydd, inte individens rätt att erhålla skydd.

5.1.4 Asylrätt ur ett individperspektiv

Asylrätt verkar inte på ett internationellt eller regionalt plan innebära några faktiska rättigheter vars motsvarande skyldigheter åligger en ansvarig stat, trots att asylrätt positioneras som en mänsklig rättighet i både UDHR och

EU-Stadgan. Möjligtvis kan en sådan rättighet föreligga på nationell nivå, men i exemplet Sverige har vi sett att även svenska staten agerar utifrån en position där asylrätt framstår är en humanitär åtgärd som staten kan välja att inte vidta.

För individen innebär detta att hen i värsta fall kommer att stå utanför skydd både i hemlandet och i omvärlden. Utan möjlighet att beviljas visum för att lagligen kunna färdas till andra länder står hen inför två val; resa illegalt eller stanna kvar i hemlandet. Båda valen medför risker för individen. Antingen måste hen vända sig till kriminella nätverk för att nå stater där hen kan söka asyl, och under den resan riskerar hen bli föremål för genskjutningsåtgärder som inte särskiljer hen från andra migranter och därför riskerar resultera i att hen återsänds till territorier där hen förföljs. Kommer personen fram till EU är det möjligt att hen fortsätter färdas illegalt för att nå en stat där det nationella regelverket är som mest förmånligt, eftersom den harmonisering i medlemsstaternas asylreglering som EU-rätten antar existerar inte gör det, och ett negativt beslut kan resultera i att individen återsänds till territorier där hen förföljs. Utgångspunkten i svensk rätt har som nämnts varit att asylsökande, under förutsättning att de faller inom rätt personkategori enligt utlänningslagen, har rätt till uppehållstillstånd. Precis som skett i Europa tidigare använder nu svenska staten migrationsrättsliga hinder för att minska antalet asylsökande i landet. Eftersom asylrätt inte ses som en individuell rättighet utan som en humanitär åtgärd inom ramen för statssuveräniteten kan nationella rättsordningar relativt fritt reglera frågan om beviljandet av asyl. Hade asylrätt varit en rättighet hade detta troligtvis varit svårare att motivera med en önskan om att antalet personer som innehade rättigheten skulle minska. Begränsningslagen är dock tillfällig och möjligheten finns att återgå till en mer tillåtande asylrätt, även om den fortfarande verkar befast som statens rättighet snarare än individens. Hindren som visumregleringar och genskjutningsåtgärder ställer upp kommer dock fortfarande kvarstå.

Asylrätt är ett begrepp vars innebörd påverkar individen i allra högsta grad men som inte innebär någon rätt till skydd. Ur ett individperspektiv vore det önskvärt att befästa en rätt till skydd, framförallt på internationell nivå där ett bindande rättighetsinstrument inte finns. Med tanke på hur stater förhåller sig till begreppet är detta förmodligen svårt att åstadkomma. Vad som däremot borde vara möjligt att reglera, och som hade skyddat individen tills dess hen kan nå en stat där asyl erbjuds, är strängare reglering för åtgärder som hindrar tillgång till asyl. Dessa tillåts i dagsläget undgå den internationella och regionala reglering som finns, det vill säga principen om non-refoulement, vilket urholkar det skydd som denna erbjuder.

Kjaerum argumenterade för att förföljelse i hemlandet ytterst kan utmynna i folkmord, och att åtgärder som hindrar människor från att lämna sina hemländer indirekt leder till att folkmord möjliggörs. Accepterar man detta som en möjlig konsekvens av förföljelse och åtgärder som förhindrar tillgång till asyl framstår det som än mer önskvärt att ha en tydligare och strängare reglering för dessa åtgärder.

Mot detta står dock frågan om statsuveränitet och staters ovilja att låta frågan om inresa och uppehälle regleras på ett överstatligt plan, oavsett konsekvenserna avsaknaden av en sådan reglering kan ha. Fokus ligger fortfarande, precis som när asylfrågan började regleras efter första världskriget, kvar på flyktingars rättsliga ställning i den internationella rätten. Trots att skyddsmekanismer som principen om non-refoulement har införts i den internationella rätten agerar stater fortfarande för att undvika principens tillämpningsområde, och åtgärder som förhindrar tillgång till asyl urholkar ytterligare det möjliga skydd som finns tillgängligt för individen i den internationella rätten.

5.2 Slutsats

I det här arbetet har begreppet asylrätt granskats genom att söka svar på två frågeställningar som nu kan besvaras enligt nedan:

- *Finns det någon, direkt eller indirekt, asylrätt i bemärkelsen rätt till skydd?*

Det finns inte någon direkt rätt till skydd på internationell eller regional nivå. På nationell nivå finns en begränsad rätt till skydd, men denna kan också förstås som en rättighet tillhörande staten snarare än individen. Det finns möjligheter för en indirekt rätt till skydd genom att kombinera principen om non-refoulement och asylrätt på regional och nationell nivå. Staters agerande för att förhindra tillgång till asyl resulterar dock i att en sådan indirekt rätt till skydd ändå inte finns.

- *Om inte, vad innebär då begreppet asylrätt?*

Begreppet asylrätt innebär på internationell och regional nivå en rätt för staten att inom ramen för statsuveränitet vidta humanitära åtgärder, däribland bevilja människor skydd inom sitt territorium. På nationell nivå kan begreppet asylrätt också förstås på detta sätt, men utrymmet är större för att etablera en individuell rättighet. Svenska staten agerar dock inte på detta sätt.

Det är tydligt att asylrätt och dess innebörd påverkar individen i allra högsta grad, och att det ligger i individens intresse att asylrätt befästs som en individuell rättighet snarare än ett uttryck för statsuveränitet.

Käll- och litteraturförteckning

Litteratur

Cherubini, Francesco (2015), *Asylum law in the European Union*, Routledge.

Costello, Cathryn (2016), *The human rights of migrants and refugees in European law*, Oxford University Press.

Einarsen, Terje (2011), 'Drafting history of the 1951 convention and the 1967 protocol' i: Zimmerman, Andreas (red) och Machts, Felix (assistant) och Dörschner, Jonas (assistant): *The 1951 refugee convention relating to the status of refugees and its 1967 protocol. A commentary*.

Goodwin-Gill, Guy S. och McAdam, Jane (2007), *The refugee in international law*, 3:e uppl., Oxford University Press.

Hathaway, James C. (2005), *The rights of refugees under international law*, Cambridge University Press.

Kjærum, Morten (1999), 'Article 14' i: Alfredsson, Gudmundur och Eide, Asbjørn (red.), *The universal declaration of human rights. A common standard of achievement*, Martinus Nijhoff Publishers.

Kleineman, Jan (2013), 'Rättsdogmatisk metod' i: Korling, Fredric och Zamboni, Mauro (red.), *Juridisk metodlära*, Studentlitteratur AB.

Klug, Anja (2011), 'Regional developments: Europe', i: Zimmerman, Andreas (red) och Machts, Felix (assistant) och Dörschner, Jonas (assistant): *The 1951 refugee convention relating to the status of refugees and its 1967 protocol. A commentary*, Oxford University Press.

Kälin, Walter och Caroni, Martina och Heim, Lukas (2011), 'Article 33, para. 1' i Zimmerman, Andreas (red) och Machts, Felix (assistant) och Dörschner, Jonas (assistant): *The 1951 refugee convention relating to the status of refugees and its 1967 protocol. A commentary*, Oxford University Press.

Noll, Gregor (2000), *Negotiating Asylum*, Martinus Nijhoff Publishers.

Skran, Claudia M. (2011), 'Historical development of international refugee law', i Zimmerman, Andreas (red) och Machts, Felix (assistant) och Dörschner, Jonas (assistant): *The 1951 refugee convention relating to the status of refugees and its 1967 protocol. A commentary*.

Thorburn Stern, Rebecca (2018), 'Migration' i: Lerwall, Lotta (red.), *Makt, myndighet och människa*, Iustus Förlag AB.

Tryckta källor

Offentligt tryck Sverige

Prop. 2015/16:174 *Tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige*.

Förenta Nationernas dokument

UN doc. A/C.3/285/Rev.1, 'Recapitulation of Amendments to Article 12 of the Draft Declaration (E/800)', 16 oktober 1948, i: Schabas, William A. (red.), *The universal declaration of human rights, Volume III*.

UN doc. A/C.3/322, 'Summary Record of the Hundredth and Twenty-First Meeting [of the Third Committee]', 3 november 1948, s. 327–340, i: Schabas, William A. (red.), *The universal declaration of human rights, Volume III*.

UN doc. A/C.3/SR.122, 'Summary Record of the Hundredth and Twenty-Second Meeting [of the third committee]', 4 november 1948, s. 344, i: Schabas, William A. (red.), *The universal declaration of human rights. Volume III.*

Övriga källor

Human Rights Watch

Säkra zoner, <https://www.hrw.org/news/2017/03/16/q-safe-zones-and-armed-conflict-syria#_What_are_%E2%80%9Csafe> (hämtad 2019-05-13).

Nationalencyklopedin

Asyl, <www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/asyl> (hämtad 2019-05-08).